

U C H W A Ł A

SENATU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

z dnia 14 maja 2009 r.

w sprawie ustawy o nauczycielskich świadczeniach kompensacyjnych

Senat, po rozpatrzeniu uchwalonej przez Sejm na posiedzeniu w dniu 24 kwietnia 2009 r. ustawy o nauczycielskich świadczeniach kompensacyjnych, wprowadza do jej tekstu następujące poprawki:

- 1) w tytule ustawy na końcu dodaje się odnośnik w brzmieniu:
"....) Niniejszą ustawą zmienia się ustawy: ustawę z dnia 26 stycznia 1982 r. – Karta Nauczyciela, ustawę z dnia 20 grudnia 1990 r. o ubezpieczeniu społecznym rolników, ustawę z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych, ustawę z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, ustawę z dnia 25 czerwca 1999 r. o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa, ustawę z dnia 13 czerwca 2003 r. o zatrudnieniu socjalnym, ustawę z dnia 27 czerwca 2003 r. o rencie socjalnej, ustawę z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych, ustawę z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy, ustawę z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych oraz ustawę z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów.";
- 2) w art. 2 w pkt 1 w lit. a po wyrazie "publicznych" dodaje się wyrazy "i niepublicznych";
- 3) w art. 9 w ust. 2 wyrazy "Karty Nauczyciela" zastępuje się wyrazami "ustawy z dnia 26 stycznia 1982 r. – Karta Nauczyciela";

- 4) w art. 10:
- a) w ust. 1 użyty dwukrotnie wyraz "świadczenia" zastępuje się wyrazem "świadczenie",
 - b) w ust. 2 wyrazy "o świadczenia" zastępuje się wyrazami "w sprawie świadczenia," oraz wyrazy "te świadczenia" zastępuje się wyrazami "to świadczenie",
 - c) ust. 3 otrzymuje brzmienie:
"3. Roszczenie o wypłatę świadczenia, o którym mowa w ust. 1, wygasa po upływie 12 miesięcy od dnia śmierci osoby, której świadczenie przysługiwało, chyba że przed upływem tego okresu zostanie zgłoszony wniosek o dalsze prowadzenie postępowania.";
- 5) w art. 15 w ust. 1:
- a) w pkt 1 wyraz "pracownika" zastępuje się wyrazem "nauczyciela",
 - b) w pkt 2 wyraz "pracownika" zastępuje się wyrazem "nauczyciela" oraz wyrazy "pracownik zamieszkuje" zastępuje się wyrazami "zamieszkuje on";
- 6) w art. 16 w ust. 3 skreśla się wyrazy "w trakcie miesiąca";
- 7) w art. 18 w ust. 3 wyrazy "ze świadczeniami przewidzianymi w art. 16 ust. 1" zastępuje się wyrazami "z prawami, o których mowa w art. 17 ust. 1,";
- 8) w art. 19:
- a) w pkt 1:
 - w lit. a, ust. 2 otrzymuje brzmienie:
"2. Dla nauczycieli będących emerytami, rencistami lub nauczycielami pobierającymi nauczycielskie świadczenie kompensacyjne dokonuje się odpisu na zakładowy fundusz świadczeń socjalnych w wysokości 5% pobieranych przez nich emerytur, rent oraz nauczycielskich świadczeń kompensacyjnych.",
 - w lit. b, w ust. 3 po wyrazie "pobierających" dodaje się wyraz "nauczycielskie",

- w lit. c, w zdaniu pierwszym po wyrazie "pobierającego" dodaje się wyraz "nauczycielskie",
 - b) w pkt 2, w ust. 4 po wyrazie "lub" dodaje się wyraz "nauczycielskie" oraz po wyrazie "pobierającego" dodaje się wyraz "nauczycielskie",
 - c) w pkt 3, w art. 60 po wyrazie "lub" dodaje się wyraz "nauczycielskie",
 - d) w pkt 4, w ust. 4 po użytym dwukrotnie wyrazie "lub" dodaje się wyraz "nauczycielskie",
 - e) w pkt 5, w ust. 1 i 2 wyraz "świadczenia" zastępuje się wyrazami "nauczycielskiego świadczenia" oraz wyraz "świadczenie" zastępuje się wyrazami "nauczycielskie świadczenie";
- 9) w art. 19 w pkt 5 kropkę na końcu zastępuje się średnikiem i dodaje się pkt 6 w brzmieniu:
"6) w art. 91b w ust. 2 pkt 4 otrzymuje brzmienie:
"4) przedszkolach, o których mowa w art. 1 ust. 2 pkt 2 lit. b, w wymiarze co najmniej 1/2 obowiązkowego wymiaru zajęć, w tym do nauczyciela zatrudnionego na stanowisku dyrektora, mają zastosowanie przepisy art. 6, art. 9 - 9i, art. 22 ust. 3 i 4, art. 26, art. 49 ust. 1 pkt 2 i 3, art. 51, art. 70a ust. 3, 4 i 6, art. 75 - 85 i art. 88."";
- 10) w art. 20, w pkt 10c wyraz "ustawy" zastępuje się wyrazem "przepisów";
- 11) w art. 26 w pkt 2, w ust. 8c wyrazy "dochód z" zastępuje się wyrazami "dochód uzyskany z".

MARSZAŁEK SENATU

Bogdan BORUSEWICZ

Uzasadnienie

Na posiedzeniu w dniu 14 maja 2009 r. Senat rozpatrzył ustawę o nauczycielskich świadczeniach kompensacyjnych i uchwalił do niej 11 poprawek.

W opinii Senatu dobrą praktyką redagowania tytułów ustaw, w których ustawodawca formułuje przepisy zmieniające inne ustawy jest zamieszczanie na końcu tytułu takiego aktu odnośnika, w którym enumeratywnie wymienione są tytuły wszystkich nowelizowanych tym aktem ustaw. Jest to istotne, jeśli wziąć pod uwagę funkcje jakie pełni tytuł ustawy, a w tym przede wszystkim funkcję informacyjną. Analiza tytułu powinna dać zainteresowanym podmiotom informację nie tylko o przedmiocie ustawy, ale również o tym, że ustawa zawiera przepisy zmieniające. Mając powyższe na względzie Senat uchwalił poprawkę nr 1.

W dniu 23 kwietnia 2009 r. Trybunał Konstytucyjny (K 65/07) orzekł, że art. 91b ust. 2 pkt 4 ustawy z dnia 26 stycznia 1982 r. - Karta Nauczyciela w zakresie, w jakim wyłącza stosowanie art. 88 ust. 1 tej ustawy do nauczyciela zatrudnionego w przedszkolu niepublicznym, w wymiarze co najmniej 1/2 obowiązkowego wymiaru zajęć, jest niezgodny z art. 32 ust. 1, a przez to z nakazem urzeczywistnienia zasad sprawiedliwości społecznej, wyrażonym w art. 2 Konstytucji. Trybunał stwierdził, że uprawnienia nauczycieli do wcześniejszej emerytury wynikają z charakteru wykonywanej przez nich pracy, a nie formalnego statusu prawnego poszczególnych typów placówek oświatowych. Nie status prawny przedszkola ma znaczenie, z punktu widzenia konstytucyjnej zasady równości oraz zasady sprawiedliwości społecznej, lecz charakter pracy wykonywanej przez nauczycieli przedszkoli publicznych i niepublicznych. Wobec powyższego, zasadne jest uwzględnienie nauczycieli przedszkoli niepublicznych w zakresie podmiotowym ustawy o nauczycielskich świadczeniach kompensacyjnych oraz wprowadzenie zmiany w art. 91b w ust. 2 pkt 4 ustawy – Karta Nauczyciela (poprawki nr 2 i 9).

Uchwalając poprawkę nr 3 kierowano się § 158 ust. 1 Zasad techniki prawodawczej, który określa sposób redagowania przepisów odsyłających do innych aktów normatywnych.

Uwzględniając, iż wniosek o świadczenie, o którym mowa w art. 10 ust. 1, odnosi się tylko do jednego świadczenia Senat uchwalił poprawkę nr 4. Zdaniem Senatu, argumentami przemawiającymi za tą poprawką są z jednej strony fakt, iż świadczenie przyznawane jest indywidualnie, w drodze decyzji, która dotyczy konkretnej osoby i jednego konkretnego prawa, z drugiej zaś sposób sformułowania innych przepisów stanowiących o nauczycielskich świadczeniach kompensacyjnych. Ustawodawca mówi bowiem o prawie do świadczenia (a nie prawie do świadczeń), czy też postępowaniu w sprawie świadczenia (a nie

postępowaniu w sprawie świadczeń). Konsekwentnie proponuje się zmodyfikowanie ust. 3 tego artykułu wprowadzając w miejsce zastosowanej liczby mnogiej liczbę pojedynczą.

Analogiczne przesłanki kierowały Senatem przy uchwalaniu zmiany do art. 10 ust. 2 (poprawka nr 4). Przepis ten budzi ponadto wątpliwości interpretacyjne, w szczególności nasuwa się pytanie, czy wyraz "nieukończonego" odnosi się do świadczenia, czy też postępowania. W poprawce, w zakresie odnoszącym się do ust. 2, przyjęto, iż intencją prawodawcy jest, aby przepis stanowił o nieukończonym, w związku ze śmiercią osoby, która zgłosiła wniosek o świadczenie, postępowaniu w sprawie świadczenia. Propozycja ta koreluje również nazwę postępowania zastosowaną w ust. 2 z nazwą użytą w art. 14 ustawy.

Określając podmioty, które objęte są zakresem ustawy ustawodawca konsekwentnie posługuje się pojęciem "nauczyciel", wobec tego Senat uznał za wskazane posłużenie się nim również w art. 15 ust. 1 (poprawka nr 5). Zgodnie z § 10 Zasad techniki prawodawczej prawodawca jest zobligowany do zachowania konsekwencji terminologicznej (do oznaczenia jednakowych pojęć używać należy jednakowych określeń). Przestrzeganie tego nakazu jest warunkiem zapewnienia komunikatywności przepisu w aspekcie interpretacyjnym.

Celem poprawki nr 6 jest wyeliminowanie z przepisu zbędnych wyrazów i tym samym zredagowanie go w sposób poprawny z logicznego punktu widzenia.

W związku z tym, że art. 16 ust. 1 określa zasady wypłaty nauczycielskich świadczeń kompensacyjnych, a nie rodzaje świadczeń, z którymi w zbiegu może pozostawać nauczycielskie świadczenie kompensacyjne, w art. 18 w ust. 3 należy dokonać zmiany modyfikującej odesłanie. Ponadto w przepisie tym mówiąc o prawach, o których mowa w art. 17 ust. 1, posłużono się wyrazem "świadczenia". Wyraz ten zgodnie z art. 1 pkt 1 rozpatrzonej ustawy został "zastrzeżony" dla skrótowego określania nauczycielskiego świadczenia kompensacyjnego. Mając to na względzie oraz dążąc do zapewnienia spójności terminologicznej w ustawie, Senat proponuje zastąpienie wyrazu "świadczenia" wyrazem "prawa" (poprawka nr 7).

Nadając nowe brzmienie części przepisów ustawy – Karta Nauczyciela ustawodawca stanowiąc o nauczycielskim świadczeniu kompensacyjnym posługuje się wersją skróconą nazwy świadczenia, a mianowicie pojęciem "świadczenie kompensacyjne". Mając na względzie konieczność zachowania konsekwencji terminologicznej w systemie prawa (ustawodawca we wszystkich innych przepisach posługuje się pełną nazwą świadczenia; stosowny skrót został wprowadzony jedynie na potrzeby przepisów merytorycznych ustawy o nauczycielskich świadczeniach kompensacyjnych), Senat uchwalił poprawkę nr 8. Argumentem przemawiającym za tą poprawką jest również § 9 Zasad techniki prawodawczej,

w myśl którego w ustawie należy posługiwać się określeniami, które zostały użyte w ustawie podstawowej dla danej dziedziny spraw (w tym przypadku będzie to rozpatrzona ustawa).

Ponadto w nowelizowanym art. 53 ust. 2 ustawy – Karta Nauczyciela stanowiąc o odpisie na zakładowy fundusz świadczeń socjalnych odniesiono jego wysokość tylko do wysokości pobieranych emerytur i rent. Zdaniem Senatu przepis ten powinien odnosić się również do wysokości pobieranych przez nauczycieli nauczycielskich świadczeń kompensacyjnych (poprawka nr 8).

Uwzględniając sposób sformułowania odesłań do innych aktów prawnych zastosowany w art. 6 pkt 10c ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników (posłużono się odesłaniem do przepisów określonych przedmiotowo) Senat uznał, iż odsyłając w tym przepisie do ustawy o nauczycielskich świadczeniach kompensacyjnych należy posłużyć się taką samą techniką (poprawka nr 10).

Poprawka nr 11 zmierza do zapewnienia spójności terminologicznej w przepisach określających zasady ustalania dochodu rodziny z gospodarstwa rolnego, które ustawodawca dodaje do ustawy o świadczeniach rodzinnych.